

Twee praktijkvoorbeelden met de audittools van amfori

Praktische tools voor IMVO

Nederlandse bedrijven die zakendoen in het buitenland, worden geacht dat op maatschappelijk verantwoorde wijze te doen. Om ondernemers daarin te ondersteunen zijn verschillende IMVO-tools beschikbaar. Welke zijn dit eigenlijk? En wat kun je er als bedrijf of organisatie allemaal mee?

Internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen (IMVO) komt erop neer dat bedrijven goed moeten omgaan met zaken als mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu en corruptie. Negatieve gevolgen van de bedrijfsvoering moeten worden voorkomen. Dat IMVO-wiel hoeft niet door elke onderneming opnieuw te worden uitgevonden. De richtlijnen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) maken duidelijk wat vijftig landen, waaronder Nederland, verwachten van bedrijven die internationaal zakendoen. Deze richtlijnen zijn medio 2023 voor het laatst aangepast.

Convenanten in elf sectoren

Een kosteloze en betrekkelijk eenvoudige eerste stap die internationaal ondernemers kunnen zetten, is het gebruiken van de MVO Risico Checker. Dit instrument van MVO Nederland is gefinancierd door het ministerie van Buitenlandse Zaken. Naast een check op product en land van herkomst kunnen bedrijven en overheidsinkopers gebruikmaken van een prio-

riteitencheck, een stappenplan en een checklist voor hun invloed in de keten. Op de MVO Risico Checker worden verder onder meer best practices en nieuwe ontwikkelingen gedeeld. Op een wereldkaart staat per land aangegeven hoeveel en welke MVO-risico's er momenteel spelen en op de website zijn ook de bijna 3400 bronnen die aan de checker ten grondslag liggen op een rijtje gezet.

In diverse bedrijfstakken zijn door overheid, de branche en maatschappelijke organisaties afspraken gemaakt over IMVO, die zijn vastgelegd in convenanten. Als gevolg daarvan zijn er voor verschillende sectoren specifieke tools voorhanden. Momenteel kennen elf sectoren zo'n convenant: banken, kleding en textiel, natuursteen, goud, verzekeringen, pensioenfondsen, metaal, sierteelt, duurzaam bosbeheer, hernieuwbare energie en voedingsmiddelen. Voor die laatste bedrijfstak is er bijvoorbeeld de IMVO Self Assessment Tool. Deze helpt gebruikers stapsgewijs door het due diligence-proces (zie hiervoor pagina 14) heen, wat helpt met het IMVO-risicomanagement van de organisa-

Stefanie Claessens:

“De amfori BSCI-audits helpen ons inzicht te krijgen in de arbeidsomstandigheden in de fabrieken waar wij onze producten sourcen”

Monique Ansink:

“Ons bedrijf is door het werken met amfori niet alleen professioneler geworden, maar ook gelijkwaardig voor alle collega's”

tie in kwestie en de jaarlijkse rapportageplicht die in het covenant is afgesproken. De tool geeft de gebruikers ook praktische tips om verder invulling te geven aan het verduurzamen van de handelsketen.

Audittools amfori en Sedex

Om hun IMVO-beleid in goede banen te leiden, gebruiken veel bedrijven audittools. Deze programma's zijn er van de organisaties amfori en Sedex. Van die laatste is de tool SMETA, wat staat voor Sedex Members Ethical Trade Audit. Deze audit helpt de gebruiker ervan aan meer inzichten in de standaarden voor arbeid, een gezonde en veilige werkomgeving, milieuprestaties en ethische kwesties in zowel de eigen organisatie als die op de locatie van leveranciers. Daarbij houdt het niet op, want aan Sedex en SMETA zijn diverse partners verbonden die verbeterplannen kunnen opstellen voor de aspecten waar winst te behalen valt. Onderliggend idee van deze audittool is dat werknemers worden beschermd tegen zaken als overbelasting, onveilig of gedwongen werken, discriminatie en onderbetaling.

Voor amfori is het uitgangspunt dat *people, planet and profit* voor bedrijven onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden, maar dat die bedrijven tegelijkertijd vaak hulp nodig hebben om dat goed voor elkaar te krijgen. Ze kunnen volgens amfori wel wat steun gebruiken bij het navigeren in de uitdagingen die komen kijken bij hogere verwachtingen op het vlak van duurzaamheid in de brede zin van het woord. De audittool die daarbij hoort, is het Business Social

“Aan Sedex en SMETA zijn diverse partners verbonden die verbeterplannen kunnen opstellen”

Compliance Initiative (BSCI). Deze methode identificeert risico's op het gebied van wereldwijde supplychains en helpt deze bovendien beperken. De gedragscode en de audits van BSCI zijn gericht op dertien gebieden, waaronder de betrokkenheid en bescherming van arbeiders, geen kinder-

arbeid, milieubescherming en ethisch ondernemen.

Overeenkomsten en verschillen

Sedex en amfori kennen diverse overeenkomsten. Zo is voor beide organisaties het ledenbestand de basis en hebben ze allebei een aanzienlijke naams- en merkbekendheid. Dit zorgt ervoor dat bedrijven die met deze tools werken niet voor dichte deuren blijven staan. Voor beide systemen is het ook een belangrijk uitgangspunt om het managementsysteem en de relaties met werknemers te verbeteren. Dat komt de productiviteit en omzet weer ten goede – *people, planet and profit* luidt immers het rijtje.

Versillen tussen de audittools van amfori en Sedex zijn er ook. De laatste tool heeft zijn draagvlak vooral onder winkelbedrijven en inkopers in het Verenigd Koninkrijk, terwijl de invloedssfeer van amfori onder dezelfde groepen zich meer op het Europese vaste land bevindt. De beoordelingssystemen zijn evenmin identiek en inhoudelijk zijn de doelen weliswaar op grote lijnen hetzelfde, maar op details bestaan de nodige verschillen. Als het gaat

om de criteria voor te werken uren en sociale zekerheid, zitten beide organisaties bijvoorbeeld niet helemaal op een lijn.

Verantwoord voortzetten

EDCO uit Eindhoven is wereldwijd actief in de import en export van meer dan 20.000 producten, waaronder speelgoed, huishoudelijke producten en elektronica. “Binnen EDCO werkt onze afdeling Quality Control met amfori BSCI-audits om inzicht te krijgen in de arbeidsomstandigheden in de fabrieken waar wij onze producten sourcen”, legt de onlangs gestarte sustainabilitymanager Stefanie Claessens uit. In haar functie is het in kaart brengen van de gehele supplychain en het vaststellen van de risico’s in die keten een belangrijk onderdeel.

“Dit alles in lijn met de zes stappen van de Due Diligence Cyclus van de OESO.

“BSCI identificeert risico’s op het gebied van wereldwijde supplychains en helpt deze beperken”

Aangezien EDCO werkt met amfori, weet ik mij gesteund door een volledig aanbod van producten en diensten die als geheel gestoeld zijn op het Human Rights & Environmental Due Diligence-uitgangspunt. Hiermee zal EDCO nu en in de toekomst op een verantwoorde manier zijn business kunnen blijven voortzetten en kunnen voldoen aan de verwachtingen van zijn klanten, onder meer op het gebied van de CSRD [zie pagina 26, red.] en de aankomende Corporate Sustainability Due Diligence Directive”, aldus Claessens. De afdeling Quality Control is over het algemeen tevreden met het instrument, maar ziet wel verbeterpunten, zoals het vereenvoudigen van het annuleren van een audit. Ook is de website best vaak offline of in onderhoud.

Onerlijk verdeeld

Voor Jumbo Spanbandfabrikant in Hoorn gaat de keuze voor amfori al de nodige

jaartjes terug. Om precies te zijn naar 2010, toen het bedrijf een eigen fabriek in Vietnam startte. “De mensen die daar werken, werden toen onze collega’s. En het klinkt misschien raar, maar toen voelden wij pas hoe oneerlijk het in de wereld verdeeld is”, vertelt directeur Monique Ansink. “Wij wilden realiseren dat iedereen binnen ons bedrijf onder dezelfde arbeidsomstandigheden en -voorwaarden kan werken. Voor ondersteuning kwamen we toen uit bij amfori. Deze leden-voor-leden-organisatie had toen al een gedragscode voorhanden. Net als een programma om te werken aan gelijke behandeling en een goed controlesysteem voor de kwaliteit van de audits. Ook is er een uitgebreid trainingsprogramma voor leden en hun keten.” Het werken met amfori begon voor Jumbo Spanbandfabrikant in 2010 met de wens alle arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden in de productie gelijk te trekken en te voldoen aan de geldende wetten en regels. Het hogere doel van het bedrijf is toekomstbestendige banen te creëren in Vietnam, die ten minste voor zeventig procent door vrouwen worden ingevuld. Vanaf 2015 kwamen de duurzame ontwikkelingsdoelen in beeld en ook daarbij kwam de audittool voor het bedrijf van pas. “Dat heeft ons erg geholpen met het aanbrengen van de juiste focus. Nog steeds krijgt ons bedrijf elke twee jaar een audit. Dat houdt ons scherp en helpt ons om in Vietnam voor honderd procent volgens de

geldende kaders en regels te werken”, aldus Ansink. Zij geeft aan dat haar bedrijf ook leveranciers in de hele keten aanspoort zich bij programma’s als amfori aan te sluiten, vanuit het streven de keten verder te optimaliseren.

In dertien jaar tijd heeft deze producent dus flinke stappen gezet. “Bij amfori is er een uitgebreid stappenplan dat je kunt volgen om je bedrijf maatschappelijk verantwoord in te richten. De laagste score die je kunt halen is een E, de hoogste een A. Wij hebben inmiddels een B-score bereikt en daar zijn we erg trots op”, vertelt Ansink. “Ons bedrijf is door het werken met amfori niet alleen professioneler geworden maar ook, en dat was het initiële doel, gelijkwaardig voor alle collega’s. Het maakt niet uit of je bij ons in Nederland werkt of in Vietnam, de arbeidsomstandigheden zijn veilig en de arbeidsvoorwaarden zijn goed en eerlijk. Daar was het ons om te doen, en dat dit is gelukt geeft een heel goed gevoel.” ●●●

MVO Risico Checker

Start vandaag nog met het in kaart brengen van de risico’s binnen je eigen handelsketen. Op

► www.mvorisicochecker.nl krijg je snel in beeld welke risico’s er spelen binnen jouw keten op het gebied van mensenrechten en milieu.